

ДО

ГЛАВНИТЕ РЕДАКТОРИ И ОТГОВОРНИ ЛИЦА ЗА РЕДАКЦИОННАТА ПОЛИТИКА НА:

**BTV НОВИНИТЕ; НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ; БНТ;
EURONEWS BULGARIA; BULGARIA ON AIR;
ДАРИК; КАПИТАЛ; ДНЕВНИК; 24 ЧАСА;
OFFNEWS; БТА; DIR.BG; MEDIAPPOOL.BG и
SEGA.BG**

СТАНОВИЩЕ

ОТ „Вейпинг Асоциация - България“, с ЕИК: 207786522,
гр. София, ул. Професор д-р Иван Странски № 9,
представявана от: Пенчо Бояджиев – председател и
Георги Кроснев – заместник - председател на
управителния съвет

ОТНОСНО: МЕДИЙНОТО ОТРАЗЯВАНЕ НА ТРАГЕДИЯТА В ПЛЕВЕН И СВЪРЗАНАТА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

Уважаеми Дами и Господа,

С дълбока загриженост за обективността и точността на медийното отразяване на трагедията в Плевен, при която 14-годишно момче загуби живота си, „Вейпинг Асоциация – България“ представя своето становище по ключови въпроси, засягащи както общественото възприятие, така и репутацията на легалния бизнес.

Съчувстваме на семейството на загиналото момче, но е важно да подчертаем, че начинът, по който случаят беше представен в медиите, рискува да създаде недоразумения и да доведе до неправилни обществени възприятия.

В този контекст смятаме за наложително да разграничим следните ключови аспекти:

I. Разграничение между електронни цигари и наркотични вещества

Асоциацията категорично се разграничава и е против употребата на наркотични вещества чрез електронна цигара. Основната мисия на електронните цигари е да предложат понискориска алтернатива за отказ от традиционното тютюнопушене. Свързването на електронните цигари с незаконни субстанции компрометира тази цел и подвежда обществото.

II. Прецизност в използването на терминологията

Термините „вейп“ и „наркотици“ често се използват неточно и взаимозаменяемо в медиите, което създава подвеждащи внушения. Според съобщението на прокуратурата в

Плевен, използвано като основен източник, терминът „вейп“ бе свързан с незаконни вещества, без ясно разграничение между легалните електронни устройства и употребата на забранени субстанции.

Важно е да подчертаем, че трагедията в Плевен е резултат от употреба на забранено наркотично вещество във вейп устройство, а не от самото устройство. Електронните цигари са разработени като алтернатива на тютюнопушенето и не са предназначени за незаконна употреба. Неправилната терминология прехвърля обществената отговорност от контрола върху наркотиците към легалната индустрия, което е несправедливо и подвеждащо.

Генерализациите ощетяват не само индустрията, която работи в съответствие със закона, но и потребителите, които търсят алтернатива с намален риск.

III. Защита на репутацията на легалния бизнес

Свързването на легални компании с употребата на наркотични вещества чрез неточни визуални материали или изказвания е подвеждащо и несправедливо. Това подкопава доверието на потребителите и нанася сериозни вреди върху репутацията на индустрията.

IV. Контрол върху продажбите и предотвратяване на злоупотребите

В България съществуват 63 специализирани вейп магазина, от които 36 са на членове на асоциацията. Тези магазини са лесно контролируеми и спазват всички законови изисквания. С последните изменения в законодателството през последните две години, електронните цигари, които използват течности с или без съдържание на никотин, вече се третират като традиционните цигари (акцизни стоки). В резултат на това нашите магазини са били обект на многобройни проверки, които доказаха тяхното съответствие със законовите изисквания.

Въпреки това, липсата на стриктен контрол върху нерегулирани обекти, тип „алкохоли и цигари“, затруднява ефективното прилагане на закона. Считаме за необходимо въвеждането на следните мерки, които биха предотвратили злоупотребите и гарантирали безопасността на потребителите:

- Спиране на всички онлайн магазини, които продават продукти със забранени вещества.
- Закупуване на модерни дрегери за Пътна полиция, способни да откриват синтетични канабиноиди и други субстанции.

V. По отношение на рекламата

Напомняме, че законово рекламата на вейп продукти е регулирана по същия начин, както и тази на традиционните тютюневи изделия. Разпространението на информация, че продуктите са нерегулирани или свободно достъпни, е невярно.

VI. Примери от други държави

В някои държави, като Великобритания и Нова Зеландия, електронните цигари са интегрирани в националните стратегии за намаляване на вредите от тютюнопушенето. Те се разглеждат като средство, което помага на пушачите да преминат към по-безопасни алтернативи. В тези страни се отчита значителен спад в нивата на тютюнопушене, благодарение на създадените регулаторни рамки и активното информиране на обществото за ползите от тези устройства, когато се използват правилно.

VII. Международен опит в медийното отразяване

В редица държави са разработени насоки за отговорно медийно отразяване на случаи, свързани с употребата на електронни цигари и наркотични вещества. Например, в Европейския съюз съществуват общи подходи за справяне с последиците за сигурността и здравето от наркотрафика и употребата на наркотици, които включват координирани действия и сътрудничество между държавите членки (consilium.europa.eu). Тези насоки подчертават необходимостта от предоставяне на точна и балансирана информация, за да се избегне създаването на погрешни впечатления сред обществеността.

Призоваваме и българските медии да се ръководят от тези принципи, за да осигурят информираност и яснота по тези чувствителни въпроси.

Като асоциация, представляваща легалната вейп индустрия в България, изразяваме готовност да предоставяме информация и експертно мнение на медиите с цел подобряване на точността и баланса в отразяването на теми, свързани с употребата на електронни цигари. Смятаме, че диалогът между журналисти, експерти и институции е ключов за изграждане на обществено доверие и за информиране на гражданите относно спецификите на легалната употреба на тези продукти.

Готови сме да участваме в инициативи за повишаване на разбирането и прозрачността, които да подкрепят медиите в тяхната мисия да предоставят обективна и коректна информация.

С настоящото становище отправяме и апел към медиите да проявят професионална отговорност и деликатност в отразяването на подобни трагични случаи. Вашата роля е ключова за изграждането на информирано общество, а нашата асоциация е готова да сътрудничи за постигането на тази цел.

гр. София, 07.01.2025 г.

С уважение,

.....

Пенчо Бояджиев – председател

